

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.7.2025
COM(2025) 544 final

2025/0544 (CNS)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de instituire a programului specific de punere în aplicare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor de participare și de diseminare în cadrul programului și de abrogare a Deciziei (UE) 2021/764

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Obiectivul prezentei propuneri este de a pune în aplicare programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare Orizont Europa 2028-2034 și părțile relevante legate de cercetare și inovare ale Fondului european pentru competitivitate. Prezenta propunere este pe deplin coerentă cu regulamentele pe care le pune în aplicare, precum și cu cadrul financiar multianual pentru perioada 2028-2034.

Programul specific instituit prin prezenta decizie a Consiliului se întemeiază pe articolul 182 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Astfel cum se prevede la articolul 182 alineatul (4) din TFUE, programul-cadru este pus în aplicare prin intermediul unor programe specifice care definesc normele detaliate de punere în aplicare, stabilesc durata acestuia și prevăd mijloacele considerate necesare. Programul Orizont Europa va fi pus în aplicare prin intermediul programului specific instituit prin prezenta decizie a Consiliului.

Pentru mai multe informații cu privire la propunerea generală privind programul Orizont Europa, a se vedea expunerea de motive a actului de bază al programului-cadru [(propunere de regulament de instituire a „programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare”).]

2. ALTE ELEMENTE

• Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii

Cu excepția sprijinului pentru integrarea triunghiului cunoașterii – învățământ superior, cercetare și inovare și întreprinderi – în întreaga Uniune, dispozițiile programului specific urmează structura [propunerii de regulament de instituire a „programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare”].

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de instituire a programului specific de punere în aplicare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor de participare și de diseminare în cadrul programului și de abrogare a Deciziei (UE) 2021/764

(Text cu relevanță pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 182 alineatul (4),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Parlamentului European¹,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European²,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor³,

hotărând în conformitate cu o procedură legislativă specială,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 182 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Programul-cadru pentru cercetare și inovare pentru perioada 2028-2034 Orizont Europa (denumit în continuare „Orizont Europa”), instituit prin Regulamentul XXX [*trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa*] al Parlamentului European și al Consiliului, urmează să fie pus în aplicare prin intermediul unor programe specifice, care definesc normele detaliate de punere în aplicare, stabilesc durata și prevăd mijloacele considerate necesare.
- (2) Regulamentul XXX [*trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa*] stabilește obiectivele generale și specifice ale programului Orizont Europa, structura și liniile generale ale activităților care urmează să fie realizate, în timp ce prezentul program specific de punere în aplicare a programului Orizont Europa (denumit în continuare „programul specific”) ar trebui să definească obiectivele operaționale și activitățile care sunt specifice diferitelor părți ale programului Orizont Europa. Dispozițiile privind punerea în aplicare stabilite în Regulamentul XXX se aplică pe deplin programului specific.

¹ JO C , , p. .

² JO C , , p. .

³ JO C , , p. .

- (3) Consiliul de administrație al Centrului Comun de Cercetare (JRC), instituit prin Decizia 96/282/Euratom a Comisiei⁴, a fost consultat cu privire la conținutul științific și tehnologic al programului specific privind acțiunile nenucleare directe ale JRC.
- (4) Prezenta decizie a Consiliului stabilește un pachet financiar indicativ pentru programul specific.
- (5) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a programului specific prin intermediul programelor de lucru, Comisiei ar trebui să îi fie conferite competențe de executare. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului⁵.
- (6) Ar trebui utilizate procedurile de consultare și de examinare prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului pentru adoptarea programelor de lucru, având în vedere implicațiile financiare importante ale programului specific.
- (7) Programul specific înlocuiește programul specific Orizont Europa instituit prin Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului⁶. Prin urmare, Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului ar trebui abrogată.
- (8) Programul specific ar trebui să fie pus în aplicare în conformitate cu principiul statului de drept și cu drepturile și principiile stabilite în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și să fie în conformitate cu obligațiile internaționale ale Uniunii și ale statelor membre care decurg din instrumentele internaționale la care acestea sunt părți, inclusiv instrumentele privind drepturile omului, cum ar fi Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiect

1. Prezenta decizie instituie programul specific de punere în aplicare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada cadrului financiar multianual („CFM”) 2028-2034 (denumit în continuare „programul specific”), astfel cum se prevede la articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa].

⁴ Decizia 96/282/Euratom a Comisiei din 10 aprilie 1996 privind reorganizarea Centrului comun de cercetare (JO L 107, 30.4.1996, p. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

⁵ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie, JO L 55, 28.2.2011, p. 13.

⁶ Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Deciziei 2013/743/UE (JO L 167I, 12.5.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

2. Prezenta decizie stabilește bugetul programului specific pentru perioada 2028-2034, normele de punere în aplicare a programului specific și activitățile care urmează să fie desfășurate în cadrul acestuia.
3. Definițiile, obiectivele, structura și bugetul programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa stabilite în Regulamentul XXX *[trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa]* se aplică, de asemenea, programului specific.

Articolul 2

Obiective operaționale

1. Programul specific contribuie la obiectivele generale și specifice stabilite la articolul 3 din Regulamentul XXX *[trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa]*.
2. Programul specific are următoarele obiective operaționale:
 - (a) încurajarea realizării de cercetări științifice de înaltă calitate și a înființării de instituții de cercetare de vârf la nivel mondial;
 - (b) sprijinirea mobilității, a formării și a dezvoltării profesionale a cercetătorilor;
 - (c) atragerea și păstrarea cercetătorilor de excelență în Europa;
 - (d) încurajarea colaborării și a multidisciplinarității, inclusiv cu științele sociale și umaniste, pentru a genera noi cunoștințe;
 - (e) îmbunătățirea valorificării cunoștințelor;
 - (f) conectarea și dezvoltarea infrastructurilor de cercetare și tehnologie în întregul Spațiu european de cercetare (SEC) pentru a oferi acces transnațional;
 - (g) sprijinirea creării și a extinderii tehnologiei profunde și a start-upurilor inovatoare;
 - (h) încurajarea adoptării tehnologiei și a demonstrării inovării disruptive;
 - (i) creșterea participării organizațiilor de cercetare din țările vizate de extinderea participării și din țările în tranziție menționate la articolul 19 din Regulamentul XXX *[trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa]*;
 - (j) încurajarea științei deschise și asigurarea vizibilității pentru public și a accesului deschis la rezultate, acolo unde este posibil.
3. De asemenea, programul specific abordează activitățile de cercetare în colaborare din cadrul componentelor de politică ale Fondului european pentru competitivitate.

Articolul 3

Buget

1. În conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul XXX *[trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa]*, pachetul financiar indicativ pentru punerea în aplicare a programului specific în perioada 2028-2034 este de 175 002 000 000 EUR în prețuri curente.

2. Cuantumul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol se distribuie între părți așa cum se prevede la articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa].

Articolul 4

Programe de lucru

1. Programul specific este pus în aplicare prin programele de lucru menționate la alineatul (2) din prezentul articol, în conformitate cu articolul 110 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
Fără a aduce atingere primului paragraf, programele de lucru pot stabili în special:
 - (a) acțiunile și bugetul aferent;
 - (b) criteriile de eligibilitate și de atribuire;
 - (c) o rată unică de cofinanțare pentru fiecare acțiune;
 - (d) normele aplicabile acțiunilor referitoare la mai multe obiective specifice;
 - (e) acțiuni cărora li se aplică norme specifice, în special în ceea ce privește dreptul de proprietate asupra rezultatelor, valorificarea și diseminarea, transferul și acordarea de licențe, precum și drepturile de acces la rezultate.
2. Comisia adoptă programe de lucru separate, prin acte de punere în aplicare, pentru punerea în aplicare a acțiunilor din cadrul următoarelor componente, astfel cum sunt prevăzute la articolul 1 alineatul (3):
 - (a) Consiliul European pentru Cercetare (CEC), pentru care proiectul de program de lucru este instituit de Consiliul științific al CEC în temeiul articolului 7 alineatul (9) litera (a) punctul (ii), în conformitate cu articolul 18 alineatul (3). Comisia se distanțează de proiectul de program de lucru stabilit de Consiliul științific al CEC numai în conformitate cu articolul 7 alineatul (4) al doilea paragraf; în acest caz, Comisia adoptă programul de lucru prin intermediul unui act de punere în aplicare în conformitate cu articolul 18 alineatul (4); Comisia motivează în mod corespunzător această măsură;
 - (b) Consiliul European pentru Inovare (CEI), pentru care programul de lucru este elaborat ca urmare a avizului comitetului CEI în temeiul articolului 12 alineatul (1) litera (b), în conformitate cu articolul 18 alineatul (4);
 - (c) Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA), provocările societale de la nivel global, misiunile UE, Mecanismul noului Bauhaus european, ecosistemele de inovare, reformarea și consolidarea sistemului european de C&I, infrastructurile de cercetare și tehnologie, extinderea participării și răspândirea excelenței, în conformitate cu articolul 18 alineatul (4);
 - (d) JRC, pentru care programul de lucru multianual ține seama de avizul furnizat de Consiliul de administrație al JRC menționat în Decizia 96/282/Euratom a Comisiei.
3. Activitățile de cercetare și inovare menționate în cadrul componentelor de politică descrise în capitolele IV-VII din Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind Fondul european pentru competitivitate] sunt incluse într-o parte specifică dedicată a programelor de lucru care pun în aplicare obiectivele specifice corespunzătoare menționate la articolul 3 alineatul (2) literele (a)-(d) din

Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind Fondul european pentru competitivitate]. Respectivul program de lucru se adoptă în conformitate cu articolele 15 și 84 din Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind Fondul european pentru competitivitate].

Articolul 5

Parteneriate europene

1. Parteneriatele europene urmează o abordare clară în ceea ce privește ciclul de viață, inclusiv referitor la selectarea, punerea în aplicare și monitorizarea acestora, precum și tranziția de la Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa] pe baza următoarelor elemente:
 - (a) Parteneriatele europene sunt selectate în urma unei proceduri competitive, deschise, nediscriminatorii și transparente, pe baza domeniilor propuse de Comisie. În plus, cerințele prevăzute la articolul 11 din Regulamentul (UE) XXX [trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa], parteneriatele candidate îndeplinesc următoarele criterii de selecție:
 - i. relevanța portofoliului: se asigură consecvența și coerența globală a portofoliului parteneriatului, cu condiția ca toți candidații să îndeplinească toate criteriile de selecție și să își demonstreze relevanța în cadrul unui portofoliu strategic de acțiuni;
 - ii. masa critică: bugetul parteneriatelor (contribuțiile Uniunii și ale partenerilor) corespunde duratei lor, asigurând resurse suficiente pentru a finanța cel puțin o cerere de propuneri substanțială pe an, fiecare având o dimensiune comparabilă cu o cerere de propuneri medie a programului Orizont Europa în domeniul tematic relevant;
 - iii. componența partenerilor: cu excepția cazului în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, este necesară participarea entităților publice din cel puțin cinci state membre și a entităților private care reprezintă segmente semnificative ale ecosistemelor lor, asigurând o implicare amplă și echilibrată a principalelor părți interesate;
 - iv. relevanța paneuropeană: parteneriatele au relevanță paneuropeană, care se reflectă într-o distribuție geografică echilibrată a partenerilor între statele membre;
 - v. orientarea către îndeplinirea misiunii: parteneriatele formulează obiective clare, măsurabile și cu un calendar precis pe durata programului Orizont Europa, care vor sta la baza exercițiilor de monitorizare, evaluare și examinare;
 - vi. planul de afaceri: partenerii elaborează un plan de afaceri *ex ante*, inclusiv un set de indicatori-cheie de performanță pentru a urmări progresele înregistrate și o strategie de tranziție orientată spre viitor, inclusiv acțiuni de eliminare treptată a finanțării din programul Orizont Europa;
 - vii. deschidere și transparență: parteneriatele demonstrează deschidere și transparență în ceea ce privește identificarea priorităților și a obiectivelor – inclusiv rezultatele și impacturile preconizate – și implicarea partenerilor și a părților interesate de-a lungul întregului lanț valoric și din diverse sectoare,

- medii și discipline, inclusiv a celor internaționale relevante, fără a afecta competitivitatea europeană;
- viii. istoric: în cazurile în care parteneriatele candidate se bazează pe inițiative anterioare, se demonstrează eficiența, eficacitatea și impactul parteneriatelor anterioare;
 - ix. pe parcursul punerii lor în aplicare, parteneriatele europene asigură:
 - x. acorduri privind guvernanța internă transparentă și norme interne, inclusiv coduri de conduită, care să asigure funcționarea lor într-un mod deschis și transparent;
 - xi. caracterul deschis constant al inițiativei prin criterii clare și transparente de aderare și de ieșire, inclusiv prin cereri de propuneri deschise către potențiale noi organizații partenere
 - xii. flexibilitate prin revizuirii în timp util ale documentelor-cheie, cum ar fi agendele strategice de cercetare și inovare (SRIA) și strategiile de tranziție, adaptate după caz pentru a asigura relevanța și fezabilitatea;
 - xiii. monitorizarea continuă include urmărirea progreselor înregistrate în direcția unui set de indicatori comuni specifici parteneriatului, inclusiv contribuțiile partenerilor, eficiența din punctul de vedere al costurilor și deschiderea către noi parteneri. Indicatorii comuni specifici parteneriatului se bazează pe indicatorii comuni definiți în Regulamentul XXX [*trimitere la Regulamentul privind performanța*] și stabiliți în rapoartele bienale de monitorizare a performanței parteneriatelor europene din cadrul programului Orizont Europa 2021-2027;
 - xiv. Parteneriatele europene își lansează cererile de propuneri finale înainte de 31 decembrie 2034. Parteneriatele europene stabilesc și pun în aplicare cel mai bun mod de tranziție. Ținând seama de strategiile de tranziție pregătite *ex ante*, parteneriatele fac obiectul unei evaluări independente care stabilește dacă obiectivele lor au fost îndeplinite, dacă abordarea bazată pe parteneriat este adecvată și dacă sunt în continuare relevante pentru prioritățile de politică ale Uniunii. Această evaluare ar trebui să includă o recomandare privind cel mai eficace mod de intervenție la nivel de politică pentru orice acțiuni viitoare.
- (b) În absența reînnoirii, parteneriatele europene pun în aplicare măsuri adecvate pe baza acțiunilor lor de încheiere treptată identificate în strategiile lor de tranziție.

Capitolul II

Excelență științifică

Articolul 6

Consiliul European pentru Cercetare

1. Comisia înființează un Consiliu European pentru Cercetare (denumit în continuare „CEC”) pentru a pune în aplicare acțiunile din cadrul părții I „Excelență științifică” din Regulamentul XXX [*trimitere la Regulamentul privind programul Orizont*]

Europa] care se referă la CEC. CEC îi succede Consiliului European pentru Cercetare înființat prin Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului.

2. CEC este format din Consiliul științific independent al CEC prevăzut la articolul 7 și din structura specifică de implementare a CEC prevăzută la articolul 8.
3. Consiliul științific al CEC are un președinte (denumit în continuare „președintele CEC”) care este ales din rândul oamenilor de știință cu experiență și recunoscuți la nivel internațional.
4. Președintele CEC este numit de Comisie în urma unui proces de recrutare transparent, realizat de un comitet de selecție independent instituit în acest scop. Procesul de recrutare și candidatul selecționat trebuie să aibă aprobarea Consiliului științific al CEC. Mandatul președintelui CEC este limitat la doi ani, acesta putând fi reînnoit o singură dată pentru o perioadă de până la doi ani.
5. Președintele CEC prezidează Consiliul științific al CEC și asigură conducerea Consiliului științific al CEC și legătura acestuia cu structura specifică de implementare a CEC și reprezintă Consiliul științific al CEC în lumea științifică.
6. Președintele este asistat de trei vicepreședinți aleși de Consiliul științific din rândul membrilor săi.
7. CEC funcționează conform principiilor sale de bază: excelența științifică, știința deschisă, autonomia, eficiența, eficacitatea, transparența, răspunderea și integritatea în cercetare, respectând, în același timp, politicile instituționale ale Comisiei Europene. Acesta asigură continuitatea cu acțiunile CEC desfășurate în temeiul Deciziei (UE) 2021/764 a Consiliului.
8. Prin activitățile sale, CEC sprijină cercetarea de frontieră, urmând o abordare ascendentă, realizată în toate domeniile de către cercetători principali și echipele acestora aflate în competiție la nivel european, inclusiv de către cercetători aflați la începutul carierei.
9. Comisia acționează ca garant al autonomiei și integrității CEC și asigură îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor care i-au fost încredințate.
10. Comisia se asigură că implementarea acțiunilor CEC este în conformitate cu principiile stabilite la alineatul (7) de la prezentul articol, precum și cu strategia generală pentru CEC, menționată la articolul 7 alineatul (4) litera (a), stabilită de Consiliul științific al CEC.

Articolul 7

Consiliul științific al CEC

1. Consiliul științific al CEC este format din 22 de oameni de știință, ingineri și savanți independenți de înaltă reputație, care dețin expertiza corespunzătoare, cuprinzând atât femei, cât și bărbați din grupe de vârstă diferite, și garantând diversitatea domeniilor de cercetare și o varietate a originilor geografice. Aceștia acționează în nume propriu, independent de orice interese externe. Comisia desemnează membrii Consiliului științific al CEC pe baza unui proces independent și transparent de identificare a acestora convenit cu Consiliul științific al CEC, incluzând consultarea deschisă a comunității științifice și prezentarea unui raport Parlamentului European și Consiliului.

2. Mandatul membrilor Consiliului științific al CEC este de cel mult patru ani și poate fi reînnoit o singură dată cu până la doi ani, pe baza unui sistem de rotație, asigurând astfel continuitatea activității Consiliului științific al CEC.
3. Consiliul științific al CEC alege dintre membrii săi trei vicepreședinți care asistă președintele CEC la îndeplinirea sarcinilor sale de reprezentare și la organizarea activității sale. Aceștia dețin titlul de vicepreședinte al CEC. Membrii Consiliului științific al CEC sunt remunerați pentru sarcinile pe care le îndeplinesc printr-un onorariu și, după caz, prin rambursarea cheltuielilor de deplasare și de ședere.
4. Consiliul științific al CEC își exercită sarcinile exclusiv în cadrul domeniului de aplicare și în scopurile programului specific. În acest context, Consiliul stabilește:
 - (a) strategia generală a CEC;
 - (b) proiectul de program de lucru pentru punerea în aplicare a activităților CEC;
 - (c) metodele și procedurile privind evaluarea *inter pares* și evaluarea propunerilor, pe baza cărora se selectează propunerile care urmează a fi finanțate;
 - (d) poziția sa cu privire la orice aspect care, din punct de vedere științific, poate ameliora rezultatele și impactul CEC, precum și calitatea activităților de cercetare întreprinse;
 - (e) un cod de conduită care acoperă, printre alte chestiuni, evitarea conflictelor de interese;
 - (f) procedura de alegere a vicepreședinților CEC.

Comisia se distanțează de pozițiile stabilite de Consiliul științific al CEC în conformitate cu primul paragraf doar atunci când consideră că prezenta decizie nu a fost respectată. În acest caz, Comisia adoptă măsuri pentru a menține continuitatea implementării programului specific și pentru îndeplinirea obiectivelor sale, indicând și motivând în mod corespunzător aspectele în legătură cu care se distanțează de pozițiile Consiliului științific al CEC.
5. Consiliul științific al CEC informează Comisia cu privire la tendințele cercetării, la date și la orice aspect relevant pentru elaborarea politicilor și poate efectua analize în acest sens.
6. Consiliul științific al CEC și Comisia se reunesc cel puțin de două ori pe an pentru a avea un schimb de opinii amplu și în timp util în contextul elaborării strategiei CEC și al elaborării politicilor Comisiei.
7. Consiliul științific al CEC este garantul calității activităților dintr-o perspectivă științifică și deține autoritatea deplină asupra deciziilor privind tipul de activități de cercetare care urmează să fie finanțate.
8. Consiliul științific al CEC acționează exclusiv în interesul CEC, în conformitate cu principiile stabilite la articolul 6 alineatul (7). Consiliul științific acționează cu integritate și probitate și își desfășoară activitatea în mod eficient și în condiții de maximă transparență.
9. În contextul punerii în aplicare a programului specific și pentru a îndeplini aceste sarcini, Consiliul științific al CEC întreprinde următoarele acțiuni:
 - (a) în ceea ce privește strategia științifică:
 - i. va stabili strategia științifică generală a CEC, ținând seama de posibilitățile și de necesitățile științifice ale Europei;

- ii. va stabili programul de lucru și va elabora ansamblul măsurilor de sprijin ale CEC, în conformitate cu strategia sa științifică;
 - iii. va stabili inițiativele necesare de cooperare internațională, inclusiv activitățile de comunicare, pentru a spori vizibilitatea CEC pentru cei mai buni cercetători din restul lumii, în conformitate cu strategia sa științifică;
- (b) în ceea ce privește gestionarea științifică, monitorizarea și controlul calității:
- i. va asigura un sistem de evaluare *inter pares* de nivel mondial, bazat pe excelența științifică și pe un tratament pe deplin transparent, echitabil și imparțial al propunerilor, prin stabilirea pozițiilor privind implementarea și gestionarea cererilor de propuneri, a criteriilor de evaluare, a proceselor de evaluare *inter pares*, inclusiv selecționarea experților, a metodelor de evaluare *inter pares* și de evaluare a propunerilor, precum și a normelor și orientărilor necesare privind implementarea pe baza cărora vor fi stabilite propunerile eligibile pentru finanțare, sub supravegherea Consiliului științific al CEC;
 - ii. va face o propunere pe baza căreia vor fi numiți experții în cazul acțiunilor de cercetare de frontieră ale CEC;
 - iii. se va asigura că granturile CEC sunt puse în aplicare în conformitate cu proceduri simple și transparente, care mențin accentul pe excelență, încurajează inițiativa și combină flexibilitatea cu răspunderea prin monitorizarea continuă a calității acțiunilor și a punerii în aplicare;
 - iv. va revizui și va evalua realizările CEC, precum și calitatea și impactul cercetării finanțate de CEC și va formula recomandări și orientări cu privire la acțiunile corective sau viitoare în consecință;
 - v. va stabili poziții cu privire la orice aspect care afectează rezultatele și impactul activităților CEC, precum și calitatea cercetării efectuate în această parte a programului Orizont Europa.
- (c) în ceea ce privește comunicarea și diseminarea:
- i. va spori vizibilitatea globală a CEC prin activități de comunicare și informare, inclusiv conferințe științifice pentru promovarea activităților și a realizărilor CEC, precum și a rezultatelor proiectelor finanțate de CEC, în rândul comunității științifice, al principalelor părți interesate și al publicului larg;
 - ii. acolo unde este necesar, va consulta comunitatea științifică, tehnologică și academică, agențiile regionale și naționale de finanțare a cercetării și alte părți interesate;
 - iii. va prezenta rapoarte periodice Comisiei cu privire la activitățile sale.

Articolul 8

Structura specifică de implementare a CEC

1. Structura specifică de implementare a CEC este responsabilă cu punerea în aplicare la nivel administrativ și cu executarea acestei componente a programului specific. Această structură va pune în aplicare, în special, procedurile de evaluare, procesul de evaluare *inter pares* și de selecție, în conformitate cu strategia stabilită de Consiliul științific al CEC, și va asigura gestionarea financiară și științifică a granturilor.

Structura specifică de implementare a CEC va sprijini Consiliul științific al CEC în îndeplinirea tuturor sarcinilor sale, astfel cum sunt stabilite la articolul 7, printre care se numără elaborarea strategiei științifice a acestuia, acțiunile sale de monitorizare a operațiunilor și revizuirea și evaluarea de către acesta a realizărilor CEC, precum și în activitățile sale de comunicare și de informare. Structura specifică de implementare a CEC va furniza de asemenea accesul la documentele și datele necesare pe care le deține și va informa Consiliul științific al CEC cu privire la activitățile pe care le desfășoară.

Pentru a asigura o conexiune eficace cu structura specifică de implementare a CEC în ceea ce privește strategia și aspectele operaționale, conducerea Consiliului științific al CEC și directorul structurii specifice de implementare a CEC vor participa la reuniuni periodice de coordonare.

2. Comisia se asigură că structura specifică de implementare a CEC urmărește cu strictețe, cu eficiență și cu flexibilitatea necesară exclusiv obiectivele și cerințele CEC. Pentru a-și îndeplini responsabilitățile stabilite la articolele 6 și 7 și la acest articol, în contextul propriilor sale responsabilități privind execuția bugetului, Comisia:
 - (a) va asigura continuitatea și reînnoirea Consiliului științific al CEC și va furniza sprijin unui comitet de identificare permanent, pentru identificarea viitorilor membri ai Consiliului științific al CEC;
 - (b) va asigura continuitatea structurii specifice de implementare a CEC și delegarea de sarcini și responsabilități acesteia, ținând seama de punctele de vedere ale Consiliului științific al CEC;
 - (c) se va asigura că structura specifică de implementare a CEC își îndeplinește întreaga gamă a sarcinilor și responsabilităților;
 - (d) va numi directorul și membrii conducerii structurii specifice de implementare a CEC, ținând seama de punctele de vedere ale Consiliului științific al CEC;
 - (e) va asigura adoptarea la timp a programului de lucru al CEC, a pozițiilor privind metodologia de implementare și a normelor de implementare necesare, inclusiv a normelor CEC privind depunerea și a modelului de acord de grant al CEC, ținând seama de pozițiile Consiliului științific al CEC și de politicile instituționale ale Comisiei puse în aplicare prin programul specific;
 - (f) fiind responsabilă de implementarea generală a programului, va monitoriza structura specifică de implementare a CEC și îi va evalua rezultatele.

Articolul 9

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie

1. Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA) se axează pe cercetarea condusă de cercetători, bazată exclusiv pe excelența științifică, pentru a sprijini cariera cercetătorilor, dezvoltarea competențelor și mobilitatea în toate etapele carierei.
2. MSCA este deschisă oricărui domeniu științific în temeiul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene și al Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice. În cazul în care apar nevoi specifice, MSCA pot viza anumite activități de diferite priorități tematice specifice, anumite tipuri de instituții de cercetare și inovare sau anumite locații geografice, pentru a răspunde cerințelor și

nevoilor dinamice ale Europei în materie de competențe, de formare în domeniul cercetării, de dezvoltare a carierei și de schimb de cunoștințe în scopul autonomiei strategice a Uniunii.

3. Punerea în aplicare a MSCA:

- (a) oferă condiții și oportunități atractive pentru avansarea în carieră, contribuind la abordarea problemelor sistemice legate de instabilitatea și precaritatea carierei în sectorul cercetării. MSCA sprijină în mod activ principiile stabilite în Carta europeană a cercetătorilor, promovând recrutarea echitabilă, procedurile transparente și promovarea bazată pe merite⁷;
- (b) asigură sinergii strategice cu Consiliul European pentru Cercetare (CEC), dar și cu instrumentele Uniunii care încurajează inovarea, cum ar fi Consiliul European pentru Inovare (CEI) și activitățile de promovare a integrării triumphiului cunoașterii – învățământul superior, cercetarea și inovarea și întreprinderile – în întreaga Uniune, precum și cu alte programe ale Uniunii, cum ar fi Erasmus +;
- (c) promovează echilibrul dintre viața profesională și cea privată, diversitatea și incluziunea, stabilind standarde ridicate pentru condițiile de muncă în Spațiul european de cercetare.

Articolul 10

Centrul Comun de Cercetare

1. Acțiunile Centrului comun de cercetare (JRC) completează acțiunile indirecte care sprijină obiectivele de politică pe termen mai lung. Pentru a realiza acest lucru, JRC colaborează cu părțile interesate internaționale, naționale, regionale și locale, inclusiv prin acorduri de colaborare științifică.

Activitățile JRC:

- sunt flexibile și răspund nevoilor în continuă evoluție ale politicilor.
- asigură sinergia cu alte investiții ale UE.
- se concentrează asupra următoarelor domenii:
 - i. sprijin științific și tehnic pentru prioritățile de politică ale Uniunii, în special cele definite în cadrul Fondului european pentru competitivitate și cele definite pentru părțile I, II, III și IV ale programului Orizont Europa (fără a se limita la acestea);
 - ii. integrarea cunoștințelor și impactul asupra politicilor;
 - iii. dezvoltare teritorială și sprijinirea statelor membre;
 - iv. excelență științifică și colaborare internațională;
 - v. știința deschisă, schimbul de cunoștințe și consolidarea capacității.

⁷ RECOMANDAREA CONSILIULUI din 18 decembrie 2023 privind un cadru european pentru atragerea și păstrarea în Europa a talentelor din domeniul cercetării, inovării și antreprenoriatului (C/2023/1640). <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>.

Capitolul III

Competitivitate și societate

Articolul 11

Cercetarea în colaborare

Activitățile de cercetare în colaborare menționate în capitolul I din Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa] acoperă, în special, următoarele activități de cercetare și inovare:

- (a) la „Competitivitate”, activități de cercetare și inovare din cadrul componentelor de politică descrise în capitolele IV-VII ale Fondului european pentru competitivitate:
- (b) la „Societate”, activități de cercetare și inovare, cum ar fi:
 - (i) activități care vizează realizarea priorităților pentru provocările societale globale:
 - consolidarea valorilor și a bazelor democratice, a angajamentului civic, a statului de drept și a drepturilor fundamentale, prin promovarea unor societăți reziliente și pluraliste, precum și a integrității spațiului de informare și mass-media și combaterea polarizării, a dezinformării, a discursurilor de incitare la ură, a discriminării și a xenofobiei, într-o lume caracterizată de schimbări geopolitice rapide;
 - promovarea incluziunii sociale, a transformărilor sociale și economice, a societăților favorabile incluziunii și a coeziunii sociale și combaterea inegalităților pentru a crea oportunități pentru toți, ținând seama de particularitățile zonelor rurale, abordând schimbările demografice și echitatea între generații, inclusiv migrația și mobilitatea bine gestionate, sprijinind sănătatea mintală și bunăstarea societății, inclusiv pentru tineri;
 - promovarea unei Europe competitive și bazate pe valori prin promovarea competențelor adaptate exigențelor viitorului și stimularea inovării favorabile incluziunii, care să consolideze capacitatea de acțiune a oamenilor, să faciliteze acceptarea de către societate a tehnologiilor și să sprijine creșterea durabilă care aduce beneficii tuturor.
 - (ii) Misiunile UE: activități de sprijinire a misiunilor UE menționate la articolul 15 alineatul (5) din Regulamentul XXX [trimitere la Regulamentul privind programul Orizont Europa].
 - (iii) activitățile din contextul Mecanismului noului Bauhaus european (NBE), instituit prin Planul strategic Orizont Europa pentru perioada 2025-2027⁸, îndeplinesc obiectivele noului Bauhaus european, în special activitățile de sprijinire a dezvoltării și extinderii soluțiilor inovatoare de cercetare pentru transformarea cartierelor în locuri frumoase, sustenabile și favorabile incluziunii.

⁸ Decizia de punere în aplicare C (2024) 1741 a Comisiei din 20 martie 2024 de adoptare a planului strategic de cercetare și inovare pentru perioada 2025-2027 în cadrul programului specific de punere în aplicare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa.

Capitolul IV

Inovare

Articolul 12

Comitetul Consiliului European pentru Inovare

1. Comitetul Consiliului European pentru Inovare (comitetul CEI) consiliază Comisia cu privire la:
 - (a) strategia generală pentru componenta CEI din partea III „Inovare” a programului Orizont Europa, ținând seama de complementaritățile cu Fondul european pentru competitivitate;
 - (b) programul de lucru pentru punerea în aplicare a acțiunilor CEI, inclusiv criteriile de evaluare a propunerilor și echilibrul adecvat dintre diferitele tipuri de sprijin financiar;
 - (c) identificarea tendințelor tehnologice emergente din portofoliile CEI și portofoliile strategice de proiecte;
 - (d) profilul administratorilor programului CEI;
 - (e) coordonarea cu Consiliul consultativ privind garanțiile, instrumentele financiare și operațiunile de finanțare mixtă ale Fondului european pentru competitivitate, instituite în cadrul Fondului european pentru competitivitate.
2. La cererea Comisiei, comitetul CEI poate adresa recomandări Comisiei cu privire la:
 - (a) orice aspect care, din perspectiva inovării, poate consolida și stimula ecosistemele de inovare din întreaga Uniune, realizările și impactul obiectivelor CEI și capacitatea firmelor inovatoare de a-și implementa soluțiile;
 - (b) identificarea, în cooperare cu serviciile relevante ale Comisiei și cu autoritățile naționale și regionale și cu alte entități relevante, a eventualelor obstacole în materie de reglementare cu care se confruntă antreprenorii, în special cei care au primit sprijin în cadrul CEI;
 - (c) programarea din cadrul altor părți ale programului specific.
3. Comitetul CEI acționează în interesul atingerii obiectivelor CEI. Acesta acționează cu integritate și probitate și își desfășoară activitatea în mod eficient și transparent.
4. Comitetul CEI este format dintr-un număr cuprins între 15 și 20 de persoane independente de nivel înalt, provenind din diverse părți ale ecosistemului de inovare din Europa, inclusiv antreprenori, directori de întreprinderi, investitori, experți în inovare și cercetători inovatori, precum și experți în transferul de tehnologie. Comitetul CEI contribuie la acțiunile de comunicare, membrii săi depunând toate eforturile pentru a spori prestigiul mărcii CEI.
5. Membrii comitetului CEI sunt numiți de Comisie în urma unei cereri deschise de nominalizări sau de exprimare a interesului și ținând seama de nevoia de a găsi un echilibru din punctul de vedere al expertizei, genului, vârstei și distribuției geografice.
6. Mandatul acestora este limitat la doi ani și poate fi reînnoit de două ori.

7. Comitetul CEI este condus de un președinte care trebuie să fie o personalitate publică de marcă din domeniul inovării, posedând o înțelegere profundă a inovărilor în curs de dezvoltare de la cercetare până la comercializare și extindere.
8. Președintele comitetului CEI are statutul unui consilier special independent și este numit de către Comisie în urma unui proces de recrutare transparent. Mandatul președintelui comitetului CEI este limitat la doi ani, acesta putând fi reînnoit o singură dată pentru o perioadă de până la doi ani.
9. Președintele comitetului CEI prezidează comitetul CEI, pregătește reuniunile acestuia, alocă sarcini membrilor și poate crea subgrupuri specializate. Președintele comitetului CEI reprezintă perspectiva Comitetului CEI în lumea inovării și îndeplinește rolul de interlocutor în relația cu Comisia.
10. Comisia instituie un cod de conduită al Comitetului CEI care vizează în special evitarea conflictelor de interese și evitarea încălcării confidențialității. Membrii comitetului CEI sunt de acord să respecte codul de conduită în momentul preluării funcției.
11. Comisia furnizează sprijin administrativ Comitetului CEI și președintelui Comitetului CEI.

Articolul 13

Ecosisteme de inovare

Programul specific sprijină:

- (a) înființarea și sprijinirea unor centre conectate în întreaga Uniune, oferind inovatorilor, start-upurilor și întreprinderilor în fază de extindere acces la resurse, servicii și parteneri, inclusiv oportunități de investiții, primii cumpărători de C&I și de soluții inovatoare, întreprinderi, facilități de experimentare, infrastructuri de cercetare și tehnologie, talente antreprenoriale, îndrumare și mentorat;
- (b) activități de dezvoltare a unor ecosisteme de inovare paneuropene în domenii tematice cheie, de sprijinire a dezvoltării competențelor de inovare și a dezvoltării de întreprinderi în faza incipientă, promovând integrarea triumphiului cunoașterii – învățământ superior, cercetare și inovare și întreprinderi – în întreaga Uniune;
- (c) programe de sprijinire a IMM-urilor inovatoare, a startup-urilor și a întreprinderilor în fază de extindere pentru a se extinde și a accesa piețele internaționale prin studii de viabilitate a pieței, instrumente de inovare bazate pe realitatea zonei, cercetare și inovare în colaborare, schimb de talente, mentorat adaptat, acces la rețele globale de investitori, orientări în materie de reglementare, sprijin localizat pentru marketing și servicii de tranziție lină în țările vizate;
- (d) alte acțiuni de sprijinire a dezvoltării ecosistemelor de inovare și a conectivității, inclusiv studii, analize comparative, învățare reciprocă între actorii din domeniul inovării și coordonarea politicilor de inovare.

Capitolul V

Spațiul european de cercetare

Articolul 14

Reformarea și consolidarea sistemului european de cercetare și inovare

Pentru a sprijini realizarea Spațiului european de cercetare (SEC), programul specific sprijină statele membre în atingerea obiectivelor stabilite în Pactul pentru cercetare și inovare în Europa⁹, prin sprijinirea acțiunilor aliniate la obiectivele SEC și la domeniile prioritare de acțiune comună și prin promovarea respectării valorilor și principiilor SEC, astfel cum sunt stabilite în pact.

Articolul 15

Extinderea participării și răspândirea excelenței

Programul specific sprijină un ecosistem de C&I în Uniune cu adevărat integrat și coerent, abordând în special al treilea și al patrulea domeniu prioritar al Pactului pentru C&I, amplificând accesul la excelență în cercetare și inovare în întreaga Uniune și acordând prioritate investițiilor și reformelor. Discrepanțele dintre țările aflate în frunte și cele mai puțin avansate în ceea ce privește performanța în materie de C&I sunt abordate prin activități care creează o bază științifică solidă și care conectează actorii și ecosistemele, care încurajează reformele politicilor structurale la nivel național și regional ce vizează, de exemplu, sporirea atractivității carierelor în cercetare, internaționalizarea, eficacitatea gestionării și guvernantei instituțiilor de C&I sau corelarea activităților cu inițiativele Uniunii.

Articolul 16

Infrastructurile de cercetare

1. Programul specific sprijină construirea, dezvoltarea și integrarea infrastructurilor de cercetare de interes pentru Uniunea Europeană.
2. Activitățile privind infrastructurile de cercetare se axează pe:
 - (a) dezvoltarea, consolidarea și raționalizarea peisajului infrastructurilor de cercetare din Uniune, inclusiv coordonarea între capacitățile Uniunii și cele naționale și contribuția a până la 20 % din costurile de construcție a noilor capacități critice de talie mondială;
 - (b) consolidarea accesului transnațional la infrastructuri de cercetare în toate domeniile și sectoarele și adaptarea la noile comunități emergente de utilizatori;
 - (c) creșterea rezilienței și a sustenabilității infrastructurilor de cercetare, ținând totodată pasul cu progresele tehnologice rapide;

⁹ Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa, JO L 431, 2.12.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

- (d) dezvoltarea unei rețele de date de cercetare ușor de găsit, accesibile, interoperabile, reutilizabile (FAIR) și care pot fi utilizate automat, inclusiv prin extinderea și consolidarea Cloudului european pentru știința deschisă ca spațiu european al datelor științifice;
- (e) consolidarea politicii europene privind infrastructurile de cercetare și a cooperării internaționale.

Articolul 17

Infrastructuri tehnologice

1. Programul specific îmbunătățește capacitățile infrastructurii tehnologice din Uniune și facilitează accesul întreprinderilor inovatoare, inclusiv al start-upurilor și al întreprinderilor în fază de extindere, la serviciile integrate ale acestor infrastructuri.
2. Activitățile se axează pe:
dezvoltarea de noi capacități de infrastructură tehnologică
 - (a) îmbunătățirea vizibilității și a adoptării serviciilor de infrastructură tehnologică;
 - (b) un program de acces pentru IMM-uri, start-upuri și întreprinderi în fază de extindere la infrastructurile tehnologice din întreaga Uniune;
 - (c) colaborare și networking între infrastructuri, formarea și perfecționarea personalului lor;
 - (d) consolidarea politicii europene privind infrastructura tehnologică.

Capitolul VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 18

Procedura comitetului

1. Comisia este asistată de un comitet. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
2. Comitetul se poate întruni în următoarele configurații, având în vedere tema care urmează să fie discutată:
 - Configurația generală: prezentare generală a punerii în aplicare a programului specific;
 - CEC;
 - MSCA;
 - provocările societale globale, misiunile UE, Mecanismul noului Bauhaus european;
 - CEI și ecosistemele de inovare;
 - infrastructuri de cercetare și tehnologie;

- reformarea și consolidarea sistemului european de cercetare și inovare și extinderea participării și răspândirea excelenței.
3. Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
 4. Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
 5. Atunci când avizul comitetului urmează să fie obținut prin procedură scrisă, procedura respectivă se încheie fără rezultat atunci când, în termenul stabilit pentru emiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens sau o majoritate simplă a membrilor comitetului solicită acest lucru.
 6. În conformitate cu acordurile internaționale încheiate de Uniune, reprezentanți ai țărilor terțe sau ai organizațiilor internaționale pot fi invitați în calitate de observatori la reuniunile comitetului programului specific, în condițiile prevăzute în regulamentul său de procedură, ținând seama de securitatea și de ordinea publică a Uniunii sau a statelor sale membre.

Articolul 19

Abrogare

Decizia (UE) nr. 2021/764 se abrogă de la 1 ianuarie 2028.

Articolul 20

Dispoziții tranzitorii

1. Prezenta decizie nu afectează continuarea sau modificarea acțiunilor vizate, până la încheierea lor, în temeiul Deciziei (UE) 2021/764, care continuă să se aplice acțiunilor în cauză până la încheierea lor.
2. Pachetul financiar al programului specific poate acoperi, de asemenea, cheltuielile cu asistența tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între programul specific și măsurile adoptate în temeiul Deciziei (UE) 2021/764.

Articolul 21

Intrarea în vigoare și aplicarea

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2028.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*